

Правда и истина

Земаљска правда понекад односи кратке и брзе побједе, међутим, у тим побједима није истина, јер дуготрајна и трајна победа припада правој небеској Истини

Протојереј ставрофор
Слободан Бобан Јокић

Праведност и истина су једни од најзначајнијих појмова у Светом Писму. Код пророка Исаије се праведност појављује уз „спасење“ (Ис 46, 13), а код пророка Јеремије уз „милосрђе“ (Јер 9, 24). У Мојсијевој пјесми се каже: Бог је вјеран, без неправде, праведан је и истинит. Трагати за правдом је увијек трагати за истином, као што је трагати за истином увијек трагати за правдом. И зато трагање које се по некад чини узалудним на крају бива истинито. Јер, нема ништа скривено што се неће открити, и тајно што се неће сазнати. Зато та трагања никада нијесу узалудна и бесмислена. Ниједан труд пред Богом никада неће пропасти. Трагање и стражење над правдом и истином која је некада спора и чини се недостижна, јесте труд на путу изабављења и вјерности, јер истина и правда са њима стоје као синоними. Праведност Божија, суд Његове милости, доброте и љубави јесу највећи дарови Божији. Човјек трагајући за правдом једино може наћи искупљење кроз уподобљавање Богу у Његовој праведности.

Јесте истина да земаљска правда понекад односи кратке и брзе побједе, међутим, у тим побједима није истина, јер дуготрајна и трајна победа припада правој небеској Истини. Правда небеска је спора, али достижна. Правда људска која стреми небеској је такође спора, али достижна, јер Христос као праведност Божија је саборна личност која у себи носи све створено, која носи човјека као круну све твари.

Причајући и приповиједајући о људима приповиједамо о самом Христу у коме је и по коме је саздан сваки човјек. Сваки лик

човјечији је призван да постане Хростолик. Јер, неправда је непријатељ и Бога и људи. Правда Божија постаје људска, јер људска природа сабрана у Христу удионичари у Божијој правди.

Три живота, три личности и три исправљене неправде које свједоче да је правда спора, али достижна и истинита.

СВЕТИ НЕКТАРИЈЕ ЕГИНСКИ, СВЕТИТЕЉ И БОГОСЛОВ

Дјечак је од ране младости осјећао Божији позив и своје свештеничко призва-

Свети Нектарије Егински (1846–1920) (извор: Црква Светог цара Константина и царице Јелене у Нишу | <https://hramsvetogcarakonstantinaijelene.rs/>)

ње. Живот му је од дјетињства праћен великим неправдама, прогонима и оптужбама. Као дјечак ишао туробан, одјеვენ у рите, често потпуно гладан. Његова једина утјеха била је вјера Христова. Постао је свештеник обичног народа – његова понизност иритирала је поједине припаднике свештенства, а његова преданост додатно побуђивала њихове сумње и клевете. Завидљиви и злобни људи су му одузели све земаљско, лишили га сваке дужности. Тријумфовали су зло и завист. Његов живот је тежак пут и непрестана борба у име достизања истинског знања и врлине. Једна конкретна „оптужба“ је пронађена: није успио да се прилагоди египатској клими! Његов живот је пун мученичке драме. Трпељиво подноси искушења без гњева и осуде према својим прогонитељима. Постао је светитељ савременог доба. Светитељ који је живио међу нама. Учио је људе да је најбитније задобити љубав. Савршена љубав доноси савршенство вјере и наде. „Свагда иштите од Бога љубав, и тако ћете задобити пуноћу осталих добара и врлина“. Међу тим врлинама су правда и истина. Житије светог Нектарија представља остваривање непоколебљиве жеље за проналажењем онога према чему је толико свим силама стремилa његова душа, ка проналажењу Бога Истинитог.

Четрдесет година по смрти правда је достигнута и истина је победила. Васкрсли Христос се пројавио кроз новопросијавшег светитеља. Друга правда долази 15. јануара 1998. године. Александријска патријаршија, на предлог патријарха Петра, затражила је опроштај од Светитеља пред његовом иконом „због гоњења и најнеправедније пакости против њега“, и истовремено га је воспоставила у канонски црквени поредак Патријаршије. И на крају кад истина и правда тријумфују остају ријечи светитеља Егинског које све објашњавају: „Дајте Богу сво своје срце, да бисте остали у љубави, а остајући у љубави Божијој и Бог остаје у вама“.

ВИНСЕНТ ВАН ГОГ, СЛИКАР

Његов живот је кратак и фасцинантан. Син калвинистичког свештеника у младости је желио да „живи“ Јеванђеље, да проповиједa сиромашнима, да се бори за социјалну правду и да помаже потлаченима. Проповиједник и свештеник који је избачен из теолошке школе, јер се није могао прилагодити „педантности“, тј. хладноћи западне теологије. Рвао се са вјером. Некада је губио, некада налазио, некада сумњао, и опет јој се враћао. У његовим сликама и бојама видите „интензивну изражајност“ живота. Он је колориста са раскошјем и сјајем боја и тонова, који се свети неправди правећи боју свијетлом, блиставом. Не оставља равнодушним. Доживио је много неправди које су биле праћене депресијом, тугом, болешћу, гладовањем, одбаченошћу и несхваћеношћу. Међу последњим сликама које је насликао је *Бојородица која ојлакује мртвој Христиа* (Пиета). Његов живот је био трагање за другим који ће га учинити да постоји. Чезнуо је за љубављу другог. Хиљаде насликаних слика и цртежа за живота, а продата само јед-

Ван Гог (1853–1890), уље на платну, рад аустралијског сликара Џона Расела (John Russell) из 1886. г. (извор: Википедија)

на. Непризнат као сликар, већ посматран као ексцентрични чудак. Данас исправљена неправда и његова дјела међу најгледањима и најтраженијима. Послије више од сто година аутори књиге „Ван Гог: Живот“ Стивен Најфех и Грегори Вајт Смит, након 10 година истраживања и 28.000 биљешки и 900 страна дуге студије, исправљају највећу неправду која га је овог пута пратила после смрти. Двојица истраживача уздрмала су свијет тврђом да славни холандски сликар није себи одузео живот, није извршио самоубиство како се до сада мислило, већ да је убијен. „Не оптужујте никога“, његове последње ријечи, као ријечи Распетога Христа „опрости им Оче, јер не знају шта чине“. Његово прихватање смрти било је, уствари, чин љубави.

ЕРНЕСТО КАРДЕНАЛ, СВЕШТЕНИК И ПЈЕСНИК

Велики никарагвански, латиноамерички и свјетски пјесник. За њега је речено да је следбеник Христа у духовном животу, Маркса у политичком ставу, а Паунда у поезији. Римокатолички свештеник који је

Ернесто Кардинал (1925–2020) (фото: Јандекс)

лих и револуционарних идеја папа Јован Павле II га је ставио под забрану свештенства и забранио му обављање свештеничких дужности. „Такво хришћанство које смо тада видјели у Ватикану није било оно хришћанство које је Христос хтио за Цркву; али

Неправда је непријатељ и Бога и људи. Правда Божија постаје људска, јер људска природа сабрана у Христу удионичари у Божијој правди

припадао покрету теологије ослобођења. Теолог и пјесник, мистик и политичар, свештеник и пророк, монах и револуционар. Основао комуни на Солентинамеу, био министар културе у влади Никарагве, борио се за сиромашне и обесправљене, супротстављао се папи, основао нови књижевни правац – екстериоризам, путовао и све вријеме неуморно писао поезију и постао један од најзначајнијих пјесника Латинске Америке која га је поставила у сами врх свјетске књижевности. Због његових смје-

моја вјера је вјера у Христа, а не у Ватикан; уколико се Ватикан одвојио од Христа ја остајем уз Христа!“

Неправда ће бити исправљена после 35 година од стране папе Фрања који му је пред крај живота вратио свештеничко достојанство и дозволио му да служи Литургију. Преминуо је 2020. у 96-ој години живота. Његове ријечи као да говоре о правди и истини на најљепши начин: „Нијесам био испуњен с ничим другим осим с Богом — с оним што је Он знао, а ја нијесам“. ○